

نقش واسطه‌ای مکانیسم‌های دفاعی در رابطه بین سبک‌های

* دلبستگی و ناگویی هیجانی

محمدعلی بشارت^۱

دریافت مقاله: ۹۰/۳/۱۲؛ دریافت نسخه نهایی: ۹۱/۳/۳۱؛ پذیرش مقاله: ۹۱/۴/۴

چکیده

هدف: هدف پژوهش تعیین نقش واسطه‌ای مکانیسم‌های دفاعی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا با ناگویی هیجانی بود. **روش:** روش پژوهش همبستگی و جامعه آماری شامل زنان و مردان ۲۰ تا ۵۵ ساله ساکن شهر تهران، به تعداد تقریبی چهار میلیون نفر بود که از میان آن‌ها ۳۱۴ مرد و ۳۶۲ زن به صورت داوطلب انتخاب و پرسشنامه سبک‌های دفاعی اندروز، سینگ و بوند (۱۹۹۳)، مقیاس دلبستگی بزرگسال هازن و شیور (۱۹۸۷) و مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو بگبی، پارکر و تیلور (۱۹۹۴) توسط آن‌ها تکمیل شد. تحلیل داده‌ها با محاسبه ضرایب همبستگی و تحلیل رگرسیون انجام شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد رابطه بین سبک دلبستگی ایمن منفی و با سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا مثبت است و مکانیسم‌های دفاعی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی تأثیر واسطه‌ای دارد. سبک‌های دلبستگی ایمن و نایمن از طریق مکانیسم‌های دفاعی رشدیافته، روان‌آزده و رشدنایافته در دو جهت متضاد تغییرات مربوط به ناگویی هیجانی را پیش‌بینی می‌کند. **نتیجه‌گیری:** تأثیر واسطه‌ای مکانیسم‌های دفاعی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی جزیی است. مکانیسم‌های دفاعی میزان تأثیر سبک‌های دلبستگی بر ناگویی هیجانی را کاهش می‌دهد اما این تأثیر کامل نیست، یعنی رابطه سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی همچنان معنادار باقی می‌ماند. لذا به منظور بازسازی فرایندهای تنظیم هیجان، علاوه‌بر تقویت ویژگی‌های ایمنی‌بخش دلبستگی، لازم است زمینه‌های به کارگیری مکانیسم‌های دفاعی رشدیافته نیز فراهم شود.

واژه‌های کلیدی: سبک‌های دلبستگی، مکانیسم‌های دفاعی، ناگویی هیجانی، نقش واسطه‌ای

* این پژوهش با حمایت مالی معاونت پژوهشی دانشگاه تهران انجام شده است.

۱. استاد دانشگاه تهران Email: besharat@ut.ac.ir

مقدمه

یکی از نشانگان شناخته شده در زمینه نارسایی هیجانی، ناگویی هیجانی^۱ است. ناگویی هیجانی عبارت از آشفتگی در کنش‌های عاطفی و شناختی، همراه با ناتوانی تبدیل انگیختگی عاطفی تجربه‌ها^۲ به احساسات و تخیلاتی است که نماد و نشانه هیجان‌ها است. از ویژگی‌های ناگویی هیجانی می‌توان به توصیف مداوم نشانه‌های جسمی به جای هیجان‌ها، گفتار و افکار عینی وابسته به وقایع بیرونی، همچنین فقر و محدودیت زندگی تخیلی اشاره کرد (سیفنوس^۳، ۲۰۰۰). افراد دچار ناگویی هیجانی در بازشناسی، آشکارسازی، پردازش و تنظیم هیجان‌ها با دشواری‌هایی مواجهند. ناگویی هیجانی در کل به عنوان نقص در خودتنظیم‌گری هیجانی درنظر گرفته می‌شود (کریتلر^۴، ۲۰۰۲). تنظیم هیجان فرایندی پیچیده شامل تعامل بین سیستم‌های عصبی جسمانی^۵، حرکتی-اجرایی^۶ و شناختی-تجربی^۷ هیجان است. به همین دلیل، ناگویی به شکل‌های مختلف مانند ناتوانی در مفهوم پردازی عاطفه، ناتوانی در تفاوت بین هیجان‌ها، ناتوانی در تجربه هشیار هیجان، یا ناتوانی در تشریح استرسی که به طور خودکار به نارساکنش‌وری بدنی تبدیل شده است، ظاهر می‌شود (نمیا^۸، ۲۰۰۰). تجربه‌های کودکی با مراقبانی که هیجان‌های خود را نشان نمی‌دهند و ابراز نمی‌کنند، یا کسانی که هیجان‌های در حال تحول و شکل‌گیری کودک را به رسمیت نمی‌شناسند و با هیجان‌های کودک خوب رفتار نمی‌کنند، می‌تواند تأثیری عمیق بر تنظیم عاطفه در مراحل بعدی زندگی داشته باشد (مینس، هریس-والر و لوید^۹، ۲۰۰۸، هامفریس، وود و پارکر^{۱۰}، ۲۰۰۹). بر این اساس، می‌توان تصور کرد که ناگویی هیجانی احتمالاً با سبک دلبستگی^{۱۱} مرتبط باشد.

در پژوهش‌های مربوط به دلبستگی، نقش تجربه‌های کودکی در تعیین روابط بین شخصی بزرگسال، رفتارهای سالم و سلامت روانی مورد تأیید و توجه پژوهشگران حوزه دلبستگی قرار گرفته است. سبک‌های دلبستگی به الگوهای درون‌کاری^{۱۲} معینی از دلبستگی اشاره دارد که

-
1. alexithymia
 2. affective arousal of experience
 3. Sifneos
 4. Kreitler
 5. neurophysiological
 6. motor-expressive
 7. cognitive-experiential
 8. Nemiah
 9. Meins, Harris-Waller, & Lloyd
 10. Humphreys, Wood, & Parker
 11. attachment styles
 12. internal working models

شکل پاسخ‌های رفتاری افراد را به جدایی از نگاره‌های دلبستگی و پیوند مجدد^۱ با این نگاره‌ها تعیین می‌کند. این سبک‌ها که عمدهاً براساس تجربه‌های کودک‌مادر (مراقب) شکل می‌گیرد، در مراحل مختلف زندگی نسبتاً پایدار می‌ماند، و بر تعامل‌های اجتماعی تأثیرگذار است (بالبی^۲، ۱۹۸۸؛ بشارت، ۱۳۹۱؛ واترز، مریک، تریباکس، کراول و آلبرشیم^۳، ۲۰۰۰). پژوهشگران دلبستگی، تأثیر تجربه‌های نخستین بر تجسم‌های درونی در حال پدیدایی و شکل‌گیری از خود و دیگران را تأیید کرده‌اند و به بررسی چگونگی تأثیرگذاری الگوهای درون کاری دلبستگی بر روابط آینده و راهبردهای تنظیم عاطفه در بزرگسالی پرداخته‌اند (اینسورث، بلهار، واترز و وال^۴، ۱۹۷۸؛ بالبی، ۱۹۶۹، ۱۹۷۳، ۱۹۸۰، ۱۹۸۸). این تجسم‌ها، بر برداشت افراد از خود و دیگران مبنی بر این که آیا شایسته مراقبت هستند یا نه و آیا می‌توان به دیگران برای فراهم‌سازی مراقبت اعتماد کرد یا نه، تأثیرگذارند (بارتولومیو و هرویتز^۵، ۱۹۹۱).

یافته‌های پژوهشی در مورد سبک‌های دلبستگی در کودکی (بالبی، ۱۹۶۹؛ تنانت^۶، ۱۹۸۸) نشان داده است حساسیت و پاسخدهی مراقب اولیه به حالت‌های هیجانی کودک تعیین‌کننده اصلی یادگیری روش تنظیم عاطف درمانده‌ساز^۷ و رابطه با دیگران است. شواهد نشان می‌دهد که نوزادان پس از سه ماهگی نسبت به دریافت نشانه‌های بیرونی از جمله پاسخ‌های چهره‌ای^۸ و آوایی^۹ مراقب، حساسیت و سوگیری پیدا می‌کنند. این نشانه‌ها نقشی مهم در آموزش تنظیم درمانگری‌های نوزاد دارند (گرگلی و واتسون^{۱۰}، ۱۹۹۶). کودکان اینم پاسخدهی بهینه و منسجمی را از مراقب اولیه تجربه می‌کنند و می‌آموزند که ابراز متعادل هیجان‌ها پیامدهای مثبت دارد. مراقبت نابستده به الگوی رفتار دلبستگی نایمین منتهی می‌شود و مانع تحول مهارت‌های موثر تنظیم عاطفه می‌شود (بشارت، ۱۳۹۱).

در امتداد دلبستگی مراحل قبل، دلبستگی بزرگسال به تمایل پایدار فرد به تلاش جدی برای حفظ مجاورت^{۱۱} و تماس با یک یا تعداد معینی از افراد که می‌توانند برای آرامش و امنیت جسمی و روانی وی امکانات ذهنی فراهم سازند، اطلاق می‌شود. این تمایل پایدار به‌وسیله الگوهای

-
1. reunion
 2. Bowlby
 3. Waters, Merrick, Treboux, Crowell, & Albersheim
 4. Ainsworth, Blehar, Waters, & Wall
 5. Bartholomew & Horowitz
 6. Tennant
 7. distressing affects
 8. facial
 9. vocal
 10. Gergely & Watson
 11. proximity

درون کاری دلبستگی تنظیم می‌شود، که روان‌سازه‌های^۱ شناختی- عاطفی- انگیزشی پدیدآمده از تجربه‌های فرد از روابط بین شخصی است (برمن و اسپرلینگ^۲، ۱۹۹۴). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که نوجوانان و بزرگسالان دارای سبک دلبستگی ایمن، سطوح پایین‌تری از عواطف منفی را تجربه می‌کنند و روابط مستحکمی را با کسانی برقرار می‌سازند که هنگام درمان‌گی هیجانی به آن‌ها برای دریافت حمایت مراجعه می‌کنند. افراد دارای سبک دلبستگی نایمن، در مقایسه با ایمن‌ها سطوح پایین‌تری از عواطف مثبت را تجربه می‌کنند و در مدیریت استرس، اضطراب، افسردگی و سایر عواطف منفی ناتوانی نشان می‌دهند (بشارت، ۲۰۱۰؛ هسه و فلوید^۳، ۲۰۱۱).

جایگاه اصلی نمود این ناتوانی‌ها، نقص و نارسایی در درک، شناسایی و ابراز هیجان‌ها و عواطف است. یافته‌ها نشان داده‌اند ویژگی‌های مربوط به ناگویی هیجانی در سبک‌های دلبستگی نایمن بیشتر است (بشارت، ۱۳۸۸؛ فناغی، گرگلی، جوریست و تارگت^۴، ۲۰۰۲؛ کویمن، ولینگا، اسپینه‌اون، درایجر، تریزبرگر و اویجمنز^۵، ۲۰۰۴؛ مونتاروچی، کدیسپوتوی، بالدارو و روئی^۶، ۲۰۰۴). کرامر و لودر^۷ (۱۹۹۵) معتقد‌ند دلبستگی نایمن می‌تواند فراگیری چگونه احساس کردن را با شکست مواجه کند و زمینه را برای ابتلا به ناگویی هیجانی هموار سازد. بشارت (۱۳۸۸) نشان داد که احساسات نامنی در روابط دلبستگی، پیش‌بینی‌کننده نقص و نارسایی در شناسایی و ابراز هیجان‌ها است. با استناد به شواهد پیش‌گفته، یکی از اهداف مقدماتی پژوهش حاضر، تعیین رابطه سبک‌های دلبستگی با ناگویی هیجانی بود.

یکی از مسایل و دغدغه‌های پژوهشگران، موضوع تاثیرگذاری احتمالی متغیرهای واسطه‌ای در رابطه بین دو یا چندمتغیر روان‌شناختی دیگر (متغیرهای پیش‌بین و ملاک) است. به همین دلیل، مسئله و هدف اصلی پژوهش حاضر تعیین نقش واسطه‌ای یکی از متغیرهای مهم روان‌شناختی، یعنی مکانیسم‌های دفاعی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی بود. بررسی این موضوع از آن جهت اهمیت دارد که اولاً سبک‌های دلبستگی، بر شکل‌گیری و رشد توانمندی- های مرتبط با مکانیسم‌های دفاعی را از کودکی تأثیرگذار است (بشارت، شریفی و ایروانی، ۱۳۸۰؛ فینی و کیرک پاتریک^۸، ۱۹۹۶)، و ثانیاً اختلال در مکانیسم‌های دفاعی، می‌تواند نقص و نارسایی در شناسایی و ابراز هیجان‌ها را در پی داشته باشد (بشارت، ۱۳۸۷؛ بشارت و شهیدی،

-
1. schema
 2. Berman & Sperling
 3. Hesse & Floyd
 4. Fonagy, Gergely, Jurist, & Target
 5. Kooiman, Vellinga, Spinhoven, Draijer, Trijsburg, & Rooijmans
 6. Montebarocci, Codispoti, Baldaro, & Rossi
 7. Kraemer & Loader
 8. Feeney & Kirkpatrick

۲۰۱۱؛ پارکر، تیلور و بگی، ۱۹۹۸). مکانیسم‌های دفاعی، فرایندهای تنظیم‌کننده خودکاری هستند که برای کاهش ناهمانگی شناختی و به‌حداقل رساندن تغییرات ناگهانی در واقعیت درونی و بیرونی از طریق تأثیرگذاری بر چگونگی ادارک حوادث تهدیدکننده وارد عمل می‌شوند (ولنت^۱، ۱۹۹۲، ۱۹۹۴؛ فروید ۱۹۲۳). سبک دفاع شخصی، یعنی فراوانی استفاده از مکانیسم‌های دفاعی متفاوت را در مقایسه با یکدیگر، متغیر اصلی برای شناخت شخصیت، آسیب‌شناسی و میزان سازش‌یافتنگی می‌دانست؛ که فرضیه‌ای است که برحسب یافته‌های پژوهشی تأیید شده است. مکانیسم‌های دفاعی که مسئولیت محافظت از من^۲ را در مواجهه با شکل‌های مختلف اضطراب عهده‌دارند (فروید، ۱۹۲۳)، برحسب نوع کنش‌وری ممکن است بهنجار یا ناهنجار و کارآمد یا ناکارآمد باشند. اندروز سینگ و بوند^۳ (۱۹۹۳) بر اساس طبقه‌بندی سلسله مراتبی مکانیسم‌های دفاعی ویلت (۱۹۷۱، ۱۹۷۶) بیست مکانیسم را به سه سبک دفاعی رشدیافتہ^۴، روان‌آزده^۵ و رشدنایافتہ^۶ تقسیم کردند. مکانیسم‌های دفاعی رشدیافتہ رشدیافتہ شیوه‌های مواجهه انتطباقی، بهنجار و کارآمد؛ مکانیسم‌های دفاعی روان‌آزده و رشدنایافتہ، شیوه‌های مواجهه غیرانتطباقی و ناکارآمد هستند. این مکانیسم‌ها هرچه باشند، برحسب نوع سبک‌های دلبستگی بر روش‌های مواجهه فرد با موقعیت‌های استرس‌زا تأثیرگذارند. درحالی که کاهش اضطراب یکی از کنش‌های سبک دلبستگی ایمن است، سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا، استرس و نگرانی فرایندهای بر فرد تحمیل می‌کند و وی را به استفاده از شیوه‌های دفاعی ناکارآمد وادر می‌سازد (پشارت و همکاران، ۱۳۸۰؛ فینی و کیرک پاتریک، ۱۹۹۶).

باتوجه به هدف پژوهش و ملاحظات نظری و یافته‌های پژوهشی موجود فرضیه‌ها به شرح زیرند:

۱. سبک دلبستگی ایمن با ناگویی هیجانی رابطه منفی دارد.
۲. سبک‌های دلبستگی نایمن با ناگویی هیجانی رابطه مثبت دارد.
۳. مکانیسم‌های دفاعی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی نقش واسطه‌ای دارد.

روش

هفتصد زن و مرد از جمعیت عمومی ۲۰ تا ۵۵ ساله ساکن شهر تهران از میان تعداد تقریبی چهار میلیون نفر داوطلب شرکت در این پژوهش شدند. شرایط لازم برای شرکت در پژوهش

-
1. Vaillant
 2. ego
 3. Andrews, Singh, & Bond
 4. mature
 5. neurotic
 6. immature

شامل رضایت داوطلب برای شرکت در پژوهش، داشتن حداقل مدرک دیپلم، و نداشتن بیماری روان پزشکی و یا پزشکی مستلزم مصرف دارو در زمان انجام پژوهش بود. پساز جلب مشارکت آزمودنی‌ها، پرسشنامه‌های پژوهش درمورد داوطلبان به صورت فردی اجرا و برای کنترل اثر ترتیب و خستگی، مقیاس‌ها به تناسب با ترتیب‌های متفاوت ارائه شد. ۲۴ پرسشنامه ناقص از تحلیل آماری کنار گذاشته شد و نمونه پژوهش به ۶۷۶ نفر (۳۱۴ مرد، ۳۶۲ زن) تقلیل یافت.

ابزار پژوهش*

۱. پرسشنامه سبک‌های دفاعی.^۱ پرسشنامه سبک‌های دفاعی اندروز و همکاران (۱۹۹۳) یک ۴۰ سوال دارد که در مقیاس ۹ درجه‌ای لیکرت (از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف) ۲۰ مکانیسم دفاعی را بر حسب سه سبک دفاعی رشدیافته، روان‌آزده و رشدنایافته می‌سنجد. سوال‌های ۲، ۳، ۵، ۷، ۲۱، ۲۴، ۲۹ و ۳۵ سبک دفاعی رشدیافته، سوال‌های ۱، ۶، ۱۱، ۱۷، ۲۸، ۳۲، ۳۳ و ۴۰ سبک دفاعی روان‌آزده و بقیه سوال‌ها سبک دفاعی رشدنایافته را تعیین می‌کند. مکانیسم‌های سبک دفاعی رشدنایافته شامل والايش، شوخ‌طبعي، پيش‌بييني و فرون‌شاني^۲ و سبک دفاعی روان‌آزده شامل ابطال، نوع‌دوستي کاذب^۳، آرمان‌سازی و واکنش متضاد^۴ است و سبک دفاعی رشدنایافته نيز از دوازده مکانیسم دفاعي فرافکنی، پرخاشگري نافعال^۵، عملی‌سازی^۶، مجزا‌سازی، نالرزنده‌سازی^۷، خیال‌پردازي اوتيستيک، انكار، جابجايي، تفرق^۸، دوبارگي^۹، دليل-تراشي و بدنی‌سازی تشکيل شده است. ضريب آلفاي كرونباخ برای پرسش‌های هريکاز سبک‌های دفاعي توسط اندروز و همکاران (۱۹۹۳) رضایت‌بخش توصیف شده است. ويژگی‌های روان‌سنگي نسخه فارسي پرسشنامه سبک‌های دفاعي در پژوهش‌های انجام‌شده در سال‌های ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۵ در نمونه‌های بيمار (۴۲۲ = تعداد) و بهنچار (۱۳۹۷ = تعداد) بررسی و تأیید شده است (بشارت، ۱۳۸۶، ۱۳۹۰؛ بشارت و همکاران، ۱۳۸۰).

* علاقهمندان می‌توانند جهت تهیه ابزارهای این پژوهش با نشانی الکترونیکی مؤلف مکاتبه کنند.

1. defense style questionnaire
2. suppression
3. psedu-altruism
4. reaction formation
5. passive-aggressive
6. acting-out
7. devaluation
8. dissociation
9. splitting

۲. مقیاس دلبرستگی بزرگسال.^۱ این مقیاس با استفاده از مواد آزمون دلبرستگی هازن و شیور^۲ (۱۹۸۷) ساخته شده و در مورد نمونه‌های دانشجویی و جمعیت عمومی ایرانی هنجاریابی شده است (بشارت، ۱۳۸۴ و ۲۰۱۱). این مقیاس ۱۵ سؤال دارد و سه سبک دلبرستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا را در طیف ۵ درجه‌ای لیکرت (خیلی کم: ۱، کم: ۲، متوسط: ۳، زیاد: ۴، خیلی زیاد: ۵) می‌سنجد. سؤال‌های ۱، ۵، ۹ و ۱۳ سبک دلبرستگی ایمن، سؤال‌های ۲، ۶، ۱۰، ۱۲ و ۱۴ سبک دلبرستگی اجتنابی و سؤال‌های ۳، ۷، ۱۱ و ۱۵ سبک دلبرستگی دوسوگرا را تعیین می‌کند. حداقل و حداکثر نمره آزمودنی در زیرمقیاس‌های آزمون به ترتیب ۵ و ۲۵ خواهد بود. ضرایب آلفای کرونباخ پرسش‌های زیرمقیاس‌های ایمن، اجتنابی و دوسوگرا در مورد نمونه ۱۴۸۰ نفری شامل ۸۶۰ زن، ۶۲۰ مرد برای کل آزمودنی‌ها به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۸۴، ۰/۸۵، ۰/۸۳ و ۰/۸۴ و برای مردان ۰/۸۴ و ۰/۸۵ و ۰/۸۶ محاسبه شد که نشانه همسانی درونی خوب مقیاس دلبرستگی بزرگسال است. ضرایب همبستگی بین نمره‌های یک نمونه ۳۰۰ نفری از آزمودنی‌ها در دو نوبت با فاصله چهار هفته برای سنجش پایایی بازآزمایی در مورد سبک‌های دلبرستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا برای کل آزمودنی‌ها به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۸۳، ۰/۸۴، ۰/۸۲ و برای مردان ۰/۸۸ و ۰/۸۳ و ۰/۸۳ محاسبه شد که نشانه پایایی بازآزمایی رضایت‌بخش مقیاس است (بشارت، ۱۳۸۴ و ۲۰۱۱).

۳. مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو:^۳ مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو (بگی، پارکر و تیلور، ۱۹۹۴) یک آزمون ۲۰ سؤالی است و سه زیرمقیاس دشواری در شناسایی احساسات، دشواری در توصیف احساسات و تفکر عینی را در طیف ۵ درجه‌ای لیکرت از نمره ۱ (کاملاً مخالف) تا نمره ۵ (کاملاً موافق) می‌سنجد. سؤال‌های ۱، ۳، ۵، ۸، ۱۱، ۱۷ و ۱۹ دشواری در شناسایی احساسات، سؤال‌های ۲، ۶، ۹، ۱۶ و ۲۰ دشواری در توصیف احساسات و بقیه سؤال‌ها تفکر عینی را تعیین می‌کند. یک نمره کل نیز از جمع نمره‌های سه زیرمقیاس برای ناگویی هیجانی کلی محاسبه می‌شود. ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو-۲۰ در پژوهش‌های متعدد بررسی و تأیید شده است (پارکر، تیلور و بگی، ۲۰۰۱؛ پالمر، گیگانس، مانوکا و استاف، ۲۰۰۴؛ پندی، مندال، تیلور و پارکر، ۱۹۹۶؛ تیلور و بگی، ۲۰۰۰). در نسخه فارسی مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو-۲۰، ضرایب آلفای کرونباخ برای ناگویی هیجانی کل، و سه زیرمقیاس دشواری در شناسایی احساسات، دشواری در توصیف احساسات، و تفکر عینی به ترتیب

-
1. adult attachment inventory
 2. Hazan & Shaver
 3. Farsi version of the Toronto alexithymia scale-20
 4. Palmer, Gignac, Manocha, & Syough
 5. Pandey, Mandal, Taylor, & Parker

۰/۸۵، ۰/۷۲ و ۰/۷۵ محاسبه شد که نشانه همسانی درونی خوب مقیاس است. پایایی بازارآزمایی مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو-۲۰ در نمونه ۶۷ نفری در دو نوبت با فاصله چهار هفته از ۰/۸۰ تا ۰/۸۷ برای ناگویی هیجانی کل و زیرمقیاس‌های مختلف تأیید شد(بشارت، ۲۰۰۷).

یافته‌ها

میانگین سنی کل آزمودنی‌ها ۳۵/۲۰ سال با دامنه ۲۰ تا ۵۵ سال و انحراف استاندارد ۹/۶۰ میانگین سن مردان ۳۷ سال با دامنه ۲۱ تا ۵۵ سال و انحراف استاندارد ۱۰ و زنان ۳۳/۶۰ سال با دامنه ۲۰ تا ۵۲ سال و انحراف استاندارد ۸/۹۰ بود.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار مکانیسم‌های دفاعی، سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی

متغیر	گروه و شاخص	مردان	زنان	انحراف معیار	کل
	میانگین	میانگین	میانگین	انحراف معیار	انحراف معیار
مکانیسم دفاعی رشدیافتہ	۶/۱۰	۱/۶۹	۵/۶۵	۱/۷۴	۵/۸۶
مکانیسم دفاعی روان آرده	۳/۹۱	۱/۳۰	۴/۱۸	۱/۱۷	۴/۰۵
مکانیسم دفاعی رشدنایافتہ	۳/۳۸	۱/۶۳	۳/۶۰	۱/۵۰	۳/۴۵
سبک دلبستگی ایمن	۱۶/۱۳	۴/۱۱	۱۴/۹۱	۳/۹۰	۱۵/۴۸
سبک دلبستگی اجتنابی	۱۲/۷۵	۴/۴۳	۱۳/۷۴	۴/۶۷	۱۳/۲۸
سبک دلبستگی دوسوگرا	۱۲/۷۸	۳/۳۸	۱۳/۴۰	۳/۷۹	۱۳/۱۱
ناگویی هیجانی	۴۴/۰۶	۱۴/۰۸	۴۶/۰۳	۱۰/۳۶	۴۵/۱۱

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار مکانیسم‌های دفاعی، سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی را بهتفکیک زنان و مردان نشان می‌دهد.

جدول ۲. ضرایب همبستگی پیرسون مکانیسم‌های دفاعی، سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی

متغیر	مکانیسم دفاعی رشدیافتہ	مکانیسم دفاعی روان آرده	مکانیسم دفاعی رشدنایافتہ	دلبستگی ایمن	دلبستگی اجتنابی	دلبستگی دوسوگرا	ناگویی هیجانی
مکانیسم دفاعی رشدیافتہ	۱	-۰/۷۱**	-۰/۷۱**				
مکانیسم دفاعی روان آرده		۱	-۰/۸۰**	-۰/۸۰**			
مکانیسم دفاعی رشدنایافتہ			۱	-۰/۳۹**	-۰/۴۲**		
دلبستگی ایمن				۱	-۰/۳۵**	-۰/۳۵**	
دلبستگی اجتنابی					۱	-۰/۵۵**	-۰/۵۵**
دلبستگی دوسوگرا						۱	-۰/۶۵**
ناگویی هیجانی							۱

**P<0/01

جدول ۲ نشان می‌دهد همبستگی سبک دلبستگی ایمن با ناگویی هیجانی منفی معنادار، و همبستگی دلبستگی‌های اجتنابی و دوسوگرا با ناگویی هیجانی مثبت معنادار است.

جدول ۳. خلاصه الگوی رگرسیون، تحلیل‌واریانس و مشخصه‌های آماری اثر واسطه‌ای مکانیسم دفاعی رشدیافته بر ابطة سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی

t	بta	SEB	B	متغیر
-18/۳۹ **	-0/۵۷۸	0/۰۹۵	-1/۷۵	گام اول: دلبستگی ایمن ($R^2 = 0/۳۳$)
-12/۸۰ **	-0/۳۶۱	0/۰۸۵	-1/۰۹	گام دوم: دلبستگی ایمن و مکانیسم‌های دفاعی رشدیافته ($\Delta R^2 = 0/۲۲$)
-18/۴۹ **	-0/۵۲۱	0/۱۹۹	-۳/۶۸	($R^2 = 0/۵۶$)
13/۳۲ **	0/۴۵۷	0/۰۹۲	1/۲۲	گام اول: دلبستگی اجتنابی ($R^2 = 0/۲۰$)
6/۱۷ **	0/۱۹۲	0/۰۸۳	0/۵۱۴	گام دوم: دلبستگی اجتنابی و مکانیسم‌های دفاعی رشدیافته ($\Delta R^2 = 0/۲۷$)
-18/۷۶ **	-0/۵۸۵	0/۲۲۰	-۴/۱۳	($R^2 = 0/۴۸$)
17/۲۹ **	0/۵۵۴	0/۱۰۹	1/۸۷	گام اول: دلبستگی دوسوگرا ($R^2 = 0/۳۰$)
9/۱۰ **	0/۲۸۶	0/۱۰۶	0/۹۶۸	گام دوم: دلبستگی دوسوگرا و مکانیسم‌های دفاعی رشدیافته ($\Delta R^2 = 0/۲۰$)
-16/۷۵ **	-0/۵۲۵	0/۲۲۲	-۳/۷۱	($R^2 = 0/۵۱$)

**P<0/01

جدول ۳ مجموعه‌ای از تحلیل‌های رگرسیونی دوگامی را نشان می‌دهد که با وارد شدن مکانیسم‌های دفاعی رشدیافته به عنوان متغیر واسطه‌ای در معادله رگرسیون، ضریب بتا برای سبک دلبستگی ایمن از -0/۵۷ به -0/۳۶ کاهش یافت. آزمون سوبیل نشان داد این میزان تغییر معنادار است (-18/۴۹ = t) و در عین حال سبک دلبستگی ایمن همچنان معنادار باقی ماند (-12/۸۰ = t). نتایج مشابه برای سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا تکرار شد. این نتایج نشان می‌دهد مکانیسم دفاعی رشدیافته توانسته‌اند، به عنوان متغیر واسطه‌ای، رابطه سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با ناگویی هیجانی را به صورت جزیی تحت تأثیر قرار دهند.

جدول ۴ نشان می‌دهد با وارد شدن مکانیسم‌های دفاعی روان‌آرده به عنوان متغیر واسطه‌ای در معادله رگرسیون، ضریب بتا برای سبک دلبستگی ایمن از -0/۵۷ به -0/۳۸ کاهش یافت. آزمون سوبیل نشان داد این میزان تغییر معنادار است (17/۷۱ = t) و در عین حال سبک دلبستگی ایمن همچنان معنادار باقی ماند (-13/۶۸ = t). نتایج مشابه برای سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا تکرار شد. این نتایج نشان می‌دهد مکانیسم‌های دفاعی روان‌آرده توانسته‌اند، به عنوان متغیر واسطه‌ای، بر ابطة سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با ناگویی هیجانی به صورت جزیی تأثیرگذار باشند.

جدول ۴. خلاصه الگوی رگرسیون، تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری اثر واسطه‌ای

مکانیسم‌های دفاعی نوروتیک بر رابطه سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی

متغیر	B	SEB	بta	تی
گام اول: دلبستگی اینمن ($R^2 = 0.33$)	-1/75	0/095	-0/578	-18/39**
گام دوم: دلبستگی اینمن و مکانیسم‌های دفاعی نوروتیک ($\Delta R^2 = 0.21$) ($R^2 = 0.54$)	-1/16	0/085	-0/385	-13/68**
گام اول: دلبستگی اجتنابی ($R^2 = 0.20$)	1/22	0/092	0/457	13/32**
گام دوم: دلبستگی اجتنابی و مکانیسم‌های دفاعی نوروتیک ($\Delta R^2 = 0.27$) ($R^2 = 0.48$)	0/709	0/265	0/265	8/96**
گام اول: دلبستگی دوسوگرا ($R^2 = 0.30$)	1/87	0/109	0/554	17/29**
گام دوم: دلبستگی دوسوگرا و مکانیسم‌های دفاعی نوروتیک ($\Delta R^2 = 0.19$) ($R^2 = 0.50$)	1/11	0/103	0/328	10/77**
	4/94	0/293	0/557	18/82**

**P<0.01

جدول ۵. خلاصه الگوی رگرسیون، تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری اثر واسطه‌ای

مکانیسم‌های دفاعی رشدناپایافته بر رابطه سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی

متغیر	B	SEB	بta	تی
گام اول: دلبستگی اینمن ($R^2 = 0.33$)	-1/75	0/095	-0/578	-18/39**
گام دوم: دلبستگی اینمن و مکانیسم‌های دفاعی رشدناپایافته ($\Delta R^2 = 0.20$) ($R^2 = 0.53$)	-1/24	0/085	-0/412	-14/74**
گام اول: دلبستگی اجتنابی ($R^2 = 0.20$)	1/22	0/092	0/457	13/32**
گام دوم: دلبستگی اجتنابی و مکانیسم‌های دفاعی رشدناپایافته ($\Delta R^2 = 0.23$) ($R^2 = 0.44$)	0/687	0/083	0/257	8/27**
گام اول: دلبستگی دوسوگرا ($R^2 = 0.30$)	1/87	0/109	0/554	17/29**
گام دوم: دلبستگی دوسوگرا و مکانیسم‌های دفاعی رشدناپایافته ($\Delta R^2 = 0.16$) ($R^2 = 0.47$)	1/12	0/108	0/333	10/46**
	3/61	0/248	0/464	14/57**

**P<0.01

نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد که با واردشدن مکانیسم‌های دفاعی رشدنایافته به عنوان متغیر واسطه‌ای در معادله رگرسیون، ضریب بتا برای سبک دلبستگی ایمن از $t = 17/19$ و در عین کاهش یافت. آزمون سوبیل نشان داد که این میزان تغییر معنادار است ($t = 14/74$). نتایج مشابه برای سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا تکرار شد. این نتایج نشان می‌دهد که مکانیسم‌های دفاعی رشدنایافته توانسته‌اند، به عنوان متغیر واسطه‌ای، بر رابطه سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با ناگویی هیجانی را به صورت جزیی تأثیرگذار باشند.

بحث و نتیجه گیری

نتایج این پژوهش نشان داد که رابطه سبک دلبستگی ایمن با ناگویی هیجانی منفی و رابطه سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با ناگویی هیجانی مثبت معنادار است. این نتایج که فرضیه اول و دوم پژوهش را تأیید می‌کند و با یافته‌های پژوهش‌های قبلی (بشارت، ۱۳۸۸؛ ترویسی و همکاران، ۲۰۰۱؛ فناگی و همکاران، ۲۰۰۲؛ کویمن و همکاران، ۲۰۰۴؛ مونتباروچی و همکاران، ۲۰۰۴) مطابقت دارد، بر حسب احتمالات زیر تبیین می‌شوند. حساسیت و پاسخدهی مراقب اولیه به حالت‌های هیجانی کودک تعیین‌کننده اصلی یادگیری روش تنظیم عواطف و رابطه با دیگران است (بگی و تیلور، ۱۹۹۷؛ مینس و همکاران، ۲۰۰۸؛ هامفریس و همکاران، ۲۰۰۹). کودکان ایمن پاسخدهی بهینه و منسجم را از مراقب اولیه تجربه می‌کنند و می‌آموزند که ابراز متعادل هیجان‌ها پیامدهای مثبت دارد. بر این اساس، حساسیت و پاسخدهی مادرانه، که در عین حال از مقدمات دلبستگی ایمن محسوب می‌شود (اینسورث و همکاران، ۱۹۷۸؛ بالبی، ۱۹۶۹، ۱۹۸۸)، از طریق تشکیل و استقرار سبک دلبستگی ایمن در کودک، امکانات لازم را برای تنظیم عواطف در اختیار وی قرار می‌دهد. این توانمندی‌ها، رابطه منفی سبک دلبستگی ایمن با ناگویی هیجانی را که مشخصه اصلی آن نقص و ناتوانی در خودتنظیم-گری هیجانی است (کریتلر، ۲۰۰۲)، تبیین می‌کند. همچنین یافته‌های پژوهشی نشان داده‌اند تجربه‌های کودک با مراقبانی که هیجان‌های خود را بروز نمی‌دهد، یا کسانی که هیجان‌های در حال تحول و شکل‌گیری کودک را به رسمیت نمی‌شناشند و با هیجان‌های کودک خوب رفتار نمی‌کنند، تأثیری عمیق بر تنظیم عاطفه در مراحل بعدی زندگی کودک دارد (نوربرگ و همکاران، ۲۰۱۱). افراد دارای سبک دلبستگی نایمن، در مقایسه با ایمن‌ها سطوح پایین‌تری از عواطف مثبت تجربه را می‌کنند و در توانایی مدیریت استرس، اضطراب، افسردگی و سایر عواطف منفی ناتوانند (بشارت، ۲۰۱۰؛ هسه و فلوید، ۲۰۱۱). مطابق این یافته‌ها، تجربه‌های هیجانی دوران کودکی نقشی تعیین‌کننده در کنش‌وری یا نارساکنش‌وری‌های هیجانی بازی

می‌کند. بستر اصلی این تأثیرگذاری، سبک دلستگی فرد است که بر حسب آن تجربه‌ها شکل می‌گیرد و از طریق الگوهای درون‌کاری درونی می‌شود و استمرار می‌یابد (بشارت، ۱۳۹۱). به‌این ترتیب، سبک دلستگی ایمن با کنش‌وری‌ها و توانمندی‌های هیجانی و سبک‌های دلستگی نایمن با نارساکنش‌وری‌ها و ناتوانی‌های هیجانی در ارتباط قرار می‌گیرد (بشارت، ۱۳۸۸).

نتایج این پژوهش نشان داد مکانیسم‌های دفاعی در رابطه بین سبک‌های دلستگی و ناگویی هیجانی نقش واسطه‌ای دارند. با توجه به این که این تأثیر واسطه‌ای درمورد هر سه سبک دفاعی رشدیافته، روان‌آزده و رشدنایافته جزیی بود، می‌توان نتیجه گرفت که بخشی از رابطه سبک‌های دلستگی با ناگویی هیجانی از طریق مکانیسم‌های دفاعی اعمال می‌شود. سبک دلستگی ایمن به عنوان عامل اصلی تأثیرگذار بر تحول مهارت‌های موثر تنظیم عواطف (پگی و تیلور، ۱۹۹۷؛ مینس و همکاران، ۲۰۰۸؛ هامفریس و همکاران، ۲۰۰۹)، با تقویت مکانیسم‌های دفاعی رشدیافته این امکان را برای فرد فراهم می‌آورد تا در مواجهه با موقعیت‌های استرس‌زا، فرد بتواند با استفاده از آن‌ها با عوامل استرس‌زا مقابله کند (بشارت، ۱۳۸۷؛ بشارت و شهیدی، ۲۰۱۱). یکی از کنش‌های سبک دلستگی ایمن، کاهش اضطراب است (بشارت، ۱۳۸۷؛ بشارت و همکاران، ۱۳۸۰؛ فینی و کیرک پاتریک، ۱۹۹۶). این ویژگی اضطراب‌زدایی نیز به سهم خود به فرد در استفاده از مکانیسم‌های دفاعی کارآمد کمک می‌کند. بر عکس، سبک‌های دلستگی نایمن فرسته‌های تحولی بالقوه برای کسب و فرآگیری مهارت‌های تنظیم عواطف در چهارچوب روابط مادر-کودک و کودک-محیط را سلب می‌نماید و توانایی‌های فرد برای مواجهه موثر با موقعیت‌های استرس‌زا را تضعیف می‌کند. ضعف در مهارت‌های تنظیم عواطف، زمینه را برای به کارگیری مکانیسم‌های دفاعی روان‌آزده و رشدنایافته فراهم می‌سازد. بر عکس ویژگی اضطراب‌زدایی سبک دلستگی ایمن، سبک‌های دلستگی احتنابی و دوسوگرا، اضطراب و نگرانی فزاینده‌های را بر فرد تحمیل می‌کند و او را به استفاده از شیوه‌های دفاعی ناکارآمد و ادار می‌سازد (بشارت، ۱۳۸۷؛ بشارت و شهیدی، ۲۰۱۱).

محدودیت جامعه آماری پژوهش و نوع پژوهش، محدودیت‌هایی را در زمینه تعمیم‌یافته‌ها، تفسیرها و استنادهای علت‌شناختی متغیرهای مورد بررسی مطرح می‌کند که باید در نظر گرفته شود. نمونه مورد بررسی در این پژوهش یک نمونه از جمعیت عمومی تهرانی بود و در تعمیم یافته‌ها به سایر جمعیت‌ها باید احتیاط شود. برای بررسی دقیق‌تر پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی در زمینه بررسی رابطه سبک‌های دلستگی با مؤلفه‌های ناگویی هیجانی به‌وسیله ابزار سنجش چهار مقوله‌ای دلستگی انجام شود. همچنین، پیشنهاد می‌شود به منظور شناخت بهتر تأثیرهای آسیب‌زا اخلاق‌های دلستگی بر فرایندهای هیجانی، رابطه این دو متغیر در نمونه‌های بالینی

نقش واسطه‌ای مکانیسم‌های دفاعی در رابطه بین سبک‌های.....

شامل نمونه‌های دچار اختلال‌های روان‌شناختی، اختلال‌های شخصیت و مشکلات خانوادگی و بین‌شخصی، بررسی شود.

تقدیر و تشکر: از همه کسانی که داوطلبانه به عنوان آزمودنی در این پژوهش شرکت کردند و از دانشجویانی که به عنوان پرسشگر مسؤولیت اجرای پژوهش را بر عهده گرفتند، تشکر و قدردانی می‌شود.

منابع

بشارت، محمدعلی. (۱۳۸۴). هنجاریابی مقیاس دلبرستگی بزرگسال. گزارش پژوهشی. دانشگاه تهران.

بشارت، محمدعلی. (۱۳۸۶). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه سبک‌های دفاعی. گزارش پژوهشی، دانشگاه تهران.

بشارت، محمدعلی. (۱۳۸۷). نارسایی هیجانی و سبک‌های دفاعی. اصول بهداشت روانی، (۳۹)۳۹-۱۸۱-۱۹۰.

بشارت، محمدعلی. (۱۳۸۸). سبک‌های دلبرستگی و نارسایی هیجانی. پژوهش‌های روان‌شناختی، ۲(۲۴)، ۶۳-۸۰.

بشارت، محمدعلی. (۱۳۹۰). بررسی پایایی، روایی و تحلیل عاملی پرسشنامه سبک‌های دفاعی. روان‌شناسی معاصر، ۱۲(۲)، زیر چاپ.

بشارت، محمدعلی. (۱۳۹۱). مبانی درمانی نظریه دلبرستگی، رویش روان‌شناسی، ۱(۱)، ۱۵-۳۸.

بشارت، محمدعلی، شریفی، ماندانا، ایروانی، محمود. (۱۳۸۰). بررسی سبک‌های دلبرستگی و مکانیسم‌های دفاعی. مجله روان‌شناسی، ۱۹(۳)، ۲۷۷-۲۸۹.

Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment: a psychological study of the strange situation*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Andrews, G., Singh, M., & Bond, M. (1993). The Defense Style Questionnaire. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 181(4): 246-256.

Bagby, R. M., Parker, J. D. A., & Taylor, G. J. (1994). The twenty-item Toronto Alexithymia Scale: I Item selection and cross-validation of the factor structure. *Journal of Psychosomatic Research*, 38(1): 23-32

Bagby, R. M., & Taylor, G. J. (1997). Affect dysregulation and alexithymia. In G. J. Taylor, R. M. Bagby, & J. D. A. Parker (Eds.), *Disorders of affect regulation: alexithymia in medical and psychiatric illness* (pp. 26-45). Cambridge: University Press

Bartholomew, K., & Horowitz, L. (1991). Attachment styles among young adults: a test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2): 226-244.

- Bernbaum, H., & James, T. (1994). Correlates and retrospectively reported antecedents of alexithymia. *Psychosomatic Medicine*, 56: 353-359.
- Besharat, M. A. (2007). Reliability and factorial validity of Farsi version of the Toronto Alexithymia Scale with a sample of Iranian students. *Psychological Reports*, 101(1): 209-220.
- Besharat, M. A. (2010). Relationship of alexithymia with coping styles and interpersonal problems. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 5: 614-497.
- Besharat, M. A. (2011). Development and validation of Adult Attachment Inventory. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 30: 475-479.
- Besharat, M. A., & Shahidi, S. (2011). What is the relationship between alexithymia and ego defense styles? A correlational study with Iranian students. *Asian Journal of Psychiatry*, 4: 145-149.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Vol. I. Attachment*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss: separation*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1980). *Attachment and loss: sadness and depression*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1988). *A secure base: clinical applications of attachment theory*. New York: Basic Books.
- Cramer, P. (1999). Personality, personality disorders, and defense mechanisms. *Journal of Personality*, 67(3): 535-551.
- Feeney, B. C., & Kirkpatrick, L. A. (1996). Effects of adult attachment and presence of romantic partners on physiological responses. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(2):255-270.
- Fonagy, P., Gergely, G., Jurist, E., & Target, M. (2002). *Affect regulation, mentalization, and the development of the self*. New York: Other Press.
- Freud, S. (1923). The ego and the id. In J. Strachey (Ed. and Trans.), *The complete psychological works* (Vol. 19). New York: Norton, 1976.
- Gergely, G., & Watson, J. S. (1996). The social biofeedback theory of parental affect-mirroring: the development of emotional self-awareness and self-control in infancy. *International Journal of Psychoanalysis*, 77(1): 1-31.
- Hazan, C., & Shaver, P. R. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3):511-524.
- Hesse, C., & Floyd, K. (2011). Affection mediates the impact of alexithymia on relationships. *Personality and Individual Differences*, 50:451-456.
- Humphreys, T. P., Wood, L. M., & Parker, J. D. A. (2009). Alexithymia and satisfaction in intimate relationships. *Personality and Individual Differences*, 46: 43-47.
- Kooiman, C. G., Vellinga, S., Spinhoven, P. H., Draijer, N., Trijsburg, R. W., & Rooijmans, H. G. M. (2004). Childhood adversities as risk factors for alexithymia and other aspects of affect dysregulation in adulthood. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 73(2): 107-116.

- Kraemer, S., & Loader, P. (1995). Passing through life: alexithymia and attachment disorders. *Journal of Psychosomatic Research*, 39(8): 937-941.
- Kreitler, S. (2002). The psychosemantic approach to alexithymia. *Personality and Individual Differences*, 33: 393-407.
- Meins, E., Harris-Waller, J., & Lloyd, A. (2008). Understanding alexithymia: Associations with peer attachment style and mind-mindedness. *Personality and Individual Differences*, 45:146-152.
- Montebarocci, O., Codispoti, M., Baldaro, B., & Rossi, N. (2004). Adult attachment style and alexithymia. *Personality and Individual Differences*, 36:499-507.
- Nemiah, J. C. (2000). A psychodynamic view of psychosomatic medicine. *Psychosomatic Medicine*, 62(3): 299-303.
- Palmer, B. R., Gignac, G., Manocha, R., & Syough, C. (2004). A psychometric evaluation of the Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test Version 2.0. *Intelligence*, 33:285-305.
- Pandey, R., Mandal, M. K., Taylor, G. J., & Parker, J. D. A. (1996). Cross-cultural alexithymia: development and validation of a Hindi translation of the 20-item Toronto Alexithymia Scale. *Journal of Clinical Psychology*, 52(2):173-176.
- Parker, J. D. A., Taylor, G. J., & Bagby, R. M. (1998). Alexithymia: relationship with ego defense and coping styles. *Comprehensive Psychiatry*, 39(2): 91-98.
- Parker, J. D. A., Taylor, G. J., & Bagby, R. M. (2001). The relationship between emotional intelligence and alexithymia. *Personality and Individual Differences*, 30: 107-115.
- Parker, J. D. A., Taylor, G. J., & Bagby, R. M. (2003). The 20-item Toronto Alexithymia Scale: III reliability and factorial validity in a community population. *Journal of Psychosomatic Research*, 55(3): 269-275.
- Sifneos, P. E. (2000). Alexithymia, clinical issues, politics and crime. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 69(3): 113-116.
- Taylor, G. J., & Bagby, M. (2000). An overview of the alexithymia construct. In R. Bar-On & J. D. A. Parker (Eds.), *The handbook of emotional intelligence* (pp. 263-276). San Francisco: Jossey-Bass.
- Tennant, C. (1988). Parental loss in childhood: its effect in adult life. *Archives of General Psychiatry*, 45(11): 1045-1050.
- Thorberg, F. A., Young, R. McD., Sullivan, K. A., & Lyvers, M. (2011). Parental bonding and alexithymia: A meta-analysis. *European Psychiatry*, 26(3): 187-193.
- Vaillant, G. E. (1971). Theoretical hierarchy of adaptive ego mechanisms. *Archives of General Psychiatry*, 24(2): 107-118.
- Vaillant, G. E. (1976). Natural history of male psychological health V. the relation of choice of ego mechanisms of defense to adult adjustment. *Archives of General Psychiatry*, 33(5):535-545.

Vaillant, G. E. (1992). The historical origins of Sigmund Freud's concept of the mechanisms of defense. In G. E. Vailant (Ed.), *Ego mechanisms of defense: A guide for clinicians and researchers* (pp. 3-28). Washington, DC: American Psychiatric Press.

Vaillant, G. E. (1994). Ego mechanisms of defense and personality psychopathology. *Journal of Abnormal Psychology*, 103(1): 44-50.

Waters, E. Merrick, S., Treboux, D., Crowell, J., & Albersheim, L. (2000). Attachment security in infancy and early adulthood: a twenty-year longitudinal study. *Child Development*, 71(3):684-689.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی